

KOMT EEN PRIESTER BIJ BEËLZEBUB

roman **Marnix Peeters**

**KOMT
EEN
PRIESTER
BIJ**

**BE
EILZE
BUB**

Voor Roger Joseph Vangheluwe

God wit wiens 'oofd doet er toen zjeer

De wereld is een schaakbord, dag- en nacht-
geblokt, waarop het lot de mensen scheef en
recht verschuift, schaak zet en eind'lijk mat,
en ze een voor een weer in het kistje legt

– *Omar Chajjaam*

Die Toten mahnen uns
– *Zentralfriedhof Friedrichsfelde*

Sometimes you sulk
Sometimes you burn
– *Radiohead*

DEEL 1

IN HET VAGEVUUR

‘Het lot zendt ons geen herauten.
Het is daar te wijs of te wreed voor’
– *Vava Ventvent, naar Oscar Wilde*

Er is aan heel die Mekong niet veel te zien, bedenkt het personage. Hij neemt een laatste slok, en wiegt dan het tulpvormige glas zonder voet in zijn rechterhand. Het ijsgruis knispert. Hij houdt niet van ijsblokjes, van dat gekraak en dat gerinkel. Hij bestelt zijn Long Island Iced Tea steeds 'with crushed ice and crushed ice only'.

'Avec des glaçons écrasés,' zegt hij erbij, 'voor het geval ge met uw halfgare Cambodjaanse brein geen Engels zoudt verstaan, wat negen kansen op de tien zo is. Combien ça coûte?'

'Cinq dollars,' antwoordt het frêle prinsesje, nadat zij haar wijsvinger over de drankenkaart heeft laten glijden.

'Niet de consumptie!' blaft pastoor Pelkmans. 'Gij!'

'Moi?' vraagt het meisje verbluft.

'Toi, voor vijf minuten hier beneden op de wc,' sist de geestelijke. 'Ge zegt tegen die met zijn plastron en zijn naamplaatje dat ge een plaspauze neemt, ik wacht u op op de overloop en ge doet wat ge moet doen. Kans is groot dat het geen vijf minuten duurt, ik sta scherp. Ge moogt nu en dan toch een plaspauze nemen, neem ik aan? Faire pipi? Hoelang duurt uw shift?'

'Nog vierehalf uur,' fluistert het kind.

'Dan hebt ge recht op een plaspauze. Hoe oud zijt ge?' gromt pastoor Pelkmans.

‘Vijftien,’ fluistert gegeneerd het popje.

‘Ik geef u twintig dollar,’ bijt pastoor Pelkmans haar toe. ‘Geen vlekken! Ik moet straks nog naar een receptie, stel u voor dat ik daar binnenkom met plekken op mijn broek. Ze zouden lachen.’

‘Lachen?’ vraagt het tienertje angstig.

‘Rire,’ zegt pastoor Pelkmans. ‘Inderdaad. Je ris, tu ris, il rit. Maakt niet uit, elfenhoer. Ik ga nu naar beneden. Laat mij niet wachten.’

* * *

Nu staat, zijn stropdas corrigerend, de manager van de Foreign Correspondents’ Club bij hem. Het is een Fransman die op Rowan Atkinson lijkt: bleek, mager, klein en met een rattenmondje. Op zijn naamplaatje staat in blauwe letters: FCC.

‘Wat was exact precies de bedoeling, mijnheer?’ vraagt hij zuinig.

‘De vragen die u stelde aan mijn personeelslid,’ zegt hij als pastoor Pelkmans hem met de bovenlip opgetrokken, zijn brokkelige tanden bloot, blijft aankijken.

‘Ik heb geen vragen gesteld,’ zegt pastoor Pelkmans met een rode kop. ‘Ik heb gezegd dat ze niet mag morsen met mijn Long Island Iced Tea zoals vorige keer. Ik had zó’n plek op mijn broek, en ik moest nog naar een receptie. Ze keken daar nogal.’

‘U hebt haar twintig dollar aangeboden,’ zegt de Fransman met een wenkbrauw opgetrokken. ‘Waarom deed u dat?’

‘Excuseer!’ blaft pastoor Pelkmans verontwaardigd. ‘Ik heb gezegd dat zij mij twintig dollar moet. Voor de stoomkosten. De droogkuis, weet ge wel? De helft van het bonnetje. Ik weet niet hoeveel die kleuter hier verdient, maar ik wil het kind niet ruïneren.’

‘U vermeldde een plaspauze,’ zegt de neuzelaar. ‘Wat bedoelde u daarmee?’

‘Ik zei dat ik een plaspauze ging nemen, en dat ze niet moest vrezen dat ik de wijk had genomen zonder te betalen,’ antwoordt pastoor Pelkmans.

‘Wij hebben strenge regels wat betreft... bepaalde zaken,’ zegt de manager afgemeten.

‘Ik heb ook strenge regels wat betreft bepaalde zaken,’ zegt pastoor Pelkmans. ‘Wat is dat voor blubberpraat? Ik heb bepaalde zweren op bepaalde delen van mijn onderrug. Ja maar, zegt dan de dokter, ge moet wel naar hier komen, op basis van uw schimmige uitleg kan ik geen diagnose stellen. Ik heb bepaalde problemen met bepaalde aspecten van mijn waterleiding. Verklaar u nader, zegt dan de loodgieter, anders weet ik niet welk getuig ik moet meebrengen. Met Fransen is het toch altijd gissen. Ze huichelen. Ze brabbelen. Ze zeggen het een en ze bedoelen het ander. Ah bah oui ah bah non, mais enfin, c’est extraordinaire. Luchtbellen à volonté, zo groot en zo glanzend als ge maar wilt. Deugt nergens voor. Kijk naar hun kolonies: ze hebben ze allemaal achtergelaten in complete chaos. Congo, Rwanda, Burundi: op de Belgische is niets aan te merken. Welvarend en wel, orde op zaken gesteld, mensenrechten in orde, de toekomst lacht ze toe. Algerije, Madagaskar, Cambodja: puinhopen eerste klas. Weten na

zeventig jaar nog altijd niet hoe ze eraan moeten beginnen. Hebben ze ook niet in Ethiopië gezeten? Nóg erger! Toedeloel!’

2

Ambrosius Pelkmans was, zittend op een bank bij het koninklijk paleis, teleurgesteld, en niet alleen in de Mekong, die grijs en traag en inspiratieloos aan hem voorbijgleed.

Hij was teleurgesteld in de kleine Channary, die met een pruillip bij de manager was gaan klikken over zijn aanbod, in plaats van hem snel en soepel de gunst der verlossing te verlenen, de voor haar toch riant twintig dollar op te strijken en na haar shift een aardig jurkje of een mooi juweel te gaan kopen of het bedrag aan haar moeder te schenken, die er vast enkele weken lang de avondmalen mee kon opvrolijken. Wat mals kippenwit in plaats van poten en knoken.

In ruimer opzicht was Ambrosius Pelkmans teleurgesteld in het land Cambodja, in Indochina, in Achter-Indië, in het gehele Verre Oosten, in het continent Azië, in de medemens, in de mensheid in haar geheel én in de Loop der Dingen, en last but not least, want hij was niet voor niets geestelijke, in God. God, die hem ooit zo goedgezind had geleken, die hem niet alleen geestelijke inspiratie had verschaft maar hem op de levensreis ook had verblijd met vele aardse geneugten, zelfs deze die normaal gezien de clerus niet zijn gegund, met name die van het vlees. Pas-

toor Pelkmans was trots op zijn witte boord, die hij te allen tijde droeg boven zijn asgrijze pastoorshemd en die zijn verbondenheid met het Hogere onderstreepte, maar hij was nooit in de val getrapt van wat hij ‘de klerikale hoogmoed’ noemde. Een zielenherder die écht iets voor zijn volgelingen wil betekenen, moet weten wat er leeft, moet begrijpen wat de zielen beroert en aanvuurt, en mag zich niet terugtrekken in de kalme verhevenheid van zijn preekstoel of verschansen in de veilige rust van zijn sacristie.

Een echte, goede pastoor moet onder de mensen leven, moet werkelijk hun driften en verlangens begrijpen, moet hun verlokkingen kennen en hun bezoeken ondergaan. Hij moet zien of hij bestand is tegen de glimlach van het vroegrijpe tienermeisje en of hij kan weerstaan aan de knipoog van de bedreven hoer. ‘Als ge niet weet hoe de asem van de duivel ruikt, zijt ge als priester volkomen waardeloos’ was zijn motto. ‘Ge moet uw vijand kennen, hem meermaals in de ogen hebben gekeken, hem spottend hebben toegelachen en u vervolgens met heel uw lijf en leden, met uw hart, uw ziel én uw lichaam aan hem hebben overgeleverd’ – weliswaar onder het bidden van onzevaders en weesgegroetjes of het zingen van een gepaste psalm.

Het enige waar de oude Ambrosius Pelkmans bijgevolg niet in was teleurgesteld, was in zichzelf. Hij had altijd zijn stinkende best gedaan, was nooit een uitdaging uit de weg gegaan, had zich door niets of niemand laten afschrikken, had de duivel niet één keer, niet enkele, maar ontelbare keren in de ogen gekeken, meestal in de gedaante van prille meisjes die niet naar solfer maar naar wilde kamperfoelie geurden, en telkens had de dappere, doortastende pastoor

het boze onder de knoet weten te krijgen, telkens opnieuw was hij de strijd met de Satan aangegaan en had deze laatste hijgend en puffend de aftocht moeten blazen, uitgeput en verslagen, tot niets meer bereid, noch in staat.

Glimlachend dacht, alzo zijn leven overlopend en even de waan van de dag vergetend, Ambrosius Pelkmans terug aan de minderjarige Thaise Wanwisa, die hij tijdens een van zijn missies voor de vzw Phantasia in Pattaya pas na uren van doorgedreven arbeid klein had gekregen, pas na talloze eindeloos durende uitdrijvingen tot inkeer had weten te brengen. Daarbij had hij de cowboyhoed van het meisje – die hem te klein was – op zijn hoofd gezet en had hij luid en uitbundig cowboyliederen gezongen op de tonen van de begintune van Bonanza:

*Vastberaden draven sterke cowboys
Hoog te paard, over berg en dal, over hun grondgebied
Geen orkaan of indiaan brengt hen van de wijs!
De bandiet die hen ziet, onderbreekt zijn reis!
Rijden – schieten, af en toe wat drinken!
D'r is geen enk'le cowboy, nee, die daar niet van geniet!*

Na de vierde uitvoering had Wanwisa de strijd gestaakt. Zij had om genade en verlossing gesmeekt en had pastoor Pelkmans beloofd dat zij nooit meer met de duivel zou dansen, waarna de zielenruiter haar nog een laatste keer, voor alle zekerheid, had bereden, op zijn hondjes, op haar gladde caffè-lattekleurige meisjeskont meppend alsof er muizen in zaten die moesten worden verjaagd – Van de wijs! Pets! Zijn reis! Pets! Wat drinken! Pets!

Grommend had hij haar aan het eind van het lied, op de niet! van geniet!, de definitieve zegening gegeven, en de bijbehorende kwijtschelding van haar zonden.

3

Wij zullen verderop in dit verhaal nog ampel de kans hebben om een meer gedetailleerde kijk te krijgen op de creatieve, zeg maar gedurfde of zelfs overmoedige invulling van zijn roeping door E.H. A. Pelkmans – sterker nog: we zullen al blij mogen zijn als het gerotzooi en het gehuichel ons naar het einde toe de strot niet uitkomt. Eerst echter moeten wij even Phnom Penh verlaten, in gedachten de zeeën en de continenten oversteken, om te arriveren in Uilenveld, door de bewoners van de naburige gemeenten ook ‘het kotjesdorp’ genoemd. Het is een laan te midden van de Vlaamse velden, afgezoomd met wat oude populieren, waartussen aftandse stacaravans een woonplaats bieden aan een handvol bewoners. Aan het eind van de laan staat een uit de kluiten gewassen kapel, in de volksmond ‘het Zwarte Kerkje’ geheten, wat minder met de kleur van de bakstenen dan met de reputatie van het bouwsel te maken heeft. Jarenlang werd het bewoond door de man die wij zonet mopperend en dagdromend in de Cambodjaanse hoofdstad hebben achtergelaten. Vandaag is het de thuis van Bikita Vuist-Damdam en Vava Ventvent.

Deze twee hoofdrolspelers verdienen een correcte introductie. Zij zijn kleurrijke, gelaagde figuren van wie

de lezer zich maar beter een goede voorstelling maakt. Men wil later in het verhaal niet plots beseffen dat men zich bij een zwarte een witte had ingebeeld, of bij een lelijk oud mannetje een kwieke, goed geconserveerde zestiger.

Vava Ventvent is een lelijk oud mannetje. Hij is mager en loopt wat krom, hij heeft een bleek, grijs aangezicht dat wordt ontsierd door een wirwar van diepe rimpels. Hij heeft een onverzorgde, kleverige baard. Hij heeft nog nauwelijks haren op het hoofd, enkel wat grijze, gekreukte pijlen. Zijn tanden zijn geelbruin. Zijn zwarte ogen zijn klein en liggen diep in de kassen, wat zijn blik heimelijk en gevaarlijk maakt. Hij lijkt op een oude rat. Zijn adem riekt naar tandbederf en platgekookte groenten. Zijn lijfgeur is zuur en pikkend. Over zijn winden zullen wij het verderop hebben.

Bikita Vuist-Damdam is een superieure verschijning. Een glimmende parel aan de kroon van de schepping. Haar huid heeft de kleur van een melkcreep, en zo ruikt zij ook. Zij heeft een figuur dat vele mannen de adem beneemt: zij is groot, een meter vierentachtig, slank, zij heeft billen waar men slechts met moeite af kan blijven, zo perfect en verlokkelijk zijn zij, en borsten die de toeschouwer, tenzij die uit granietsteen is gehouwen of van staal gemaakt, een diepe zucht ontlokken. Zij heeft schitterende witte tanden en haar adem ruikt naar limoen. Haar gitzwarte haren draagt zij boven op het hoofd in een knotje, dat zij met een grote drielandige ebbenhouten kam op de plaats houdt. Haar gelaat is streng maar volmaakt.

Als zij spreekt, echter, zoekt iedereen dekking. Zij spreekt niet, zij roept. Zij gilt. Het contrast met haar fijn-

besneden trekken doet harten ineenkrimpen, monden openvallen en billen verstrakken. Alsof men een nachtegaal plots hoort blaffen als een bloedhond, of aan een baby in de wieg een galmende grafstem ontstijgt: zo akelig en schrikwekkend is de disharmonie tussen haar edele voorkomen en de klank van haar stem.

Ook als zij iets aardigs zegt, brult zij. Zij zegt: 'IK HOU VAN U, VAVA VENTVENT!', en de glazen rinkelen in de kasten, passerende fietsers knijpen de remmen dicht en de doorgaans onverstoorbare kraaien reppen zich klepend naar een verdere tak, om daar voort te krakelen.

Bikita Vuist-Damdam heeft deze ongunstige eigenschap overgeërfd van haar grootmoeder, Moeder Vuist, over wie weldra meer.

'Wat de vraag ook is, liefde is het antwoord,' antwoordt Vava Ventvent de donkere parel, wat her en der tot een gefronste wenkbrauw zal leiden. Is het denkbaar dat deze lelijke oude matrak een liefdesrelatie heeft met de tropische bloem uit het verre Senegal? Houdt deze melkchocoladen engel op vleselijke wijze van deze afgeleefde, onaantrekkelijke bejaarde?

Het antwoord is: ja, en nog geen klein beetje.

4

De vzw CamBelArtJeuVer is de tegenhanger van en de wiedergutmachung voor de ter ziele gegane vzw Phantasia, die vele jaren geleden door Moeder Vuist en haar echt-

genoot kolonel Vuist werd gerund, en die tot doel had arme jonge meisjes uit het Verre Oosten en Afrika een deugddoende vakantie in het rijke Westen te bezorgen. Zo stond het althans in de statuten van de organisatie. In werkelijkheid verhuurde de vzw de meisjes na hun overkomst voor grof geld aan Vlaamse, veelal oudere mannen die opzagen tegen de verre reizen die met sekstoerisme gepaard gaan, de plaatselijke hitte en het pikante eten, en die aldus hun perversiteiten onder de eigen kerktoren konden botvieren. ‘ZONDER UW HORLOGE TE MOETEN VERZETTEN!’, zo trok Moeder Vuist een zeldzame twijfelaar over de streep.

Toen de praktijken van de vzw door toedoen van haar zoon Billie aan het licht kwamen, werd Moeder Vuist tot een lange gevangenisstraf veroordeeld. Zij stierf in de cel. Pastoor Pelkmans blies enkele jaren na de stopzetting met de hulp van zijn luitenant Pietje Peuk de vzw nieuw leven in, maar dat zijn zorgen voor een later hoofdstuk.

CamBelArtJeuVer staat voor Cambodjaans-Belgisch Artistiek Jeugd Verbond. Volgens de statuten stelt het zich tot doel jongeren uit het arme Cambodja door middel van kunstprojecten een betere toekomst te bieden en een creatieve uitwisseling tot stand te brengen tussen Vlaamse tieners en hun oosterse evenknieën. Ook in werkelijkheid is dit het geval. De vzw werd opgericht door Bikita Vuist-Damdam. Zij is een eerlijke, rechtschapen jonge vrouw met het hart op de juiste plaats, net als al haar andere lichaamsdelen. Nadat zij, opgroeiend bij haar ouders aan de Plage des Amoureux in Dakar, op jonge leeftijd te horen kreeg hoe haar grootmoeder zich in het verre België had